

Lk 18, 9-14 O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství: „Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý celník. Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: ‚Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník. Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.‘ Avšak celník stál docela vzadu a neodvážil se ani oči k nebi pozdvihnout; bil se do prsou a říkal: ‚Bože, slituj se nade mnou hříšným.‘ Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen.“

Farizeus a celník vstoupili do chrámu.

Chrám byl postaven, aby v něm přebývalo Boží jméno.

Byl postaven, aby byl zdrojem poznání. Aby člověku připomínal cíl jeho cesty.

Cíl je něco viditelného, bílá cílová čára nebo dokonce páska. Cíl je jasný, je jasné kdo jej dosáhl, kdo byl lepší a kdo horší, kdo vyhrál a kdo prohrál.

K tomu, aby člověk v Chrámu nalézal jasné cíle, pomáhal i Zákon, který se tu vyučoval. Zákon mluví věcně jasně, stanovuje hranice, vymezuje. Určuje, kdo patří do společenství Božího lidu a kdo už ne. Farizeové, zákoníci, se řídí Zákonem.

Nestačí ale nedělat špatné věci. Rozpoznávat co je zlé a nedělat to. Pak bychom se chovali jako ten farizeus. Farizeus potřebuje lidi, kteří dělají něco špatného, aby mohl být tím dobrým. Ale mít pracovní pomůcky ještě neznamená složit zkoušku, vždycky neplatí, že mezi slepými je jednooký králem.

Mít za cíl nebýt zlý vede k povýšenosti, ztrátě tolerance i k přísnosti na sebe sama. Farizeus vyznává: „**Postím se dvakrát za týden a dávám**

desátky ze všeho, co získám.“ Proč dvakrát za týden? Jistě není od věci vyhradit si jeden den v týdnu pro půst a pokání. Pokud se mohu spolehnout, že zvládnou všechny své povinnosti i při tom, když každý pátek nebudu jíst od rána až do večera, je to pro mě jasný důkaz, že dobře zvládnou nakládat se svým časem. Dobrý cíl, hodný dosažení a je také jasné, kdy ho člověk dosáhl. Jako gól je vždycky gól. Ale proč dvakrát za týden? Postit se jednou za týden je konečná meta. Víc už není potřeba. Stejně tak není potřeba odevzdávat desátky ze všeho, co získám. Pokud někdo dosáhne toho, že odevzdává desátky z běžného příjmu, má důkaz, že vládne nad svým hospodářstvím a je oporou církve. Náročný a dobrý cíl. Odevzdávat desátky i z každé bonboniéry, kterou dostanu, není k ničemu. Je to jen výstřednost, kterou se chci odlišit od druhých, ke své vlastní škodě.

Nepomůže ani to, když bude farizeus celníka tolerovat, když vynechá větu: „**Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači,**

nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník.“ a bude se místo toho starat sám o sebe. Tolerance také není cíl, je to startovní čára, něco, co patří k životu. Potřebujeme jí v běžném životě, když jdeme na poštu na nákup nebo pro děti do školky. Neustále se potkáváme s lidmi, kteří jsou jiní než my. Není na nás, abychom je všechny změnili ke svému obrazu, musíme respektovat jejich jinakost. Neměli bychom potřebovat nesnášenlivé lidi k tomu, aby vynikla naše snášenlivost. Farizejská morálka má sice rozumný základ v Zákoně, ale je pokřivená.

Farizeus a celník se modlí. Modlitba nám ukazuje co má skutečnou cenu. Děkujeme za to, nebo za to prosíme. Pokud dělám vše dobře, se vším si vím rady, nemá smysl, abych se obracel na Boha, chodil do chrámu. Chrám je pro ty, kdo shledali, že se provinili nebo že sami od sebe nevědí, co by měli dělat dobrého. Co dobrého by měli chtít. Teprve když to v modlitbě vysloví, stane se z toho jejich cíl.

Co je naše neřest? Věc, kterou děláme, která často končí špatně, nebo jsou z ní špatní lidé kolem nás. Přeháníme to se zábavou – nebo naopak zkazíme každou legraci? Jsme líní a nemáme dílo, ze kterého bychom se radovali – nebo naopak neumíme odpočinout a radovat se z toho, co se povedlo? Riskujeme moc a tak mnoho ztrácíme – nebo se bojíme i malého nezdaru, který by nám nijak zvlášť neuškodil?

To je jen pár příkladů, každý z nás ví daleko jasněji co je jeho slabinou, k čemu se denně vrací. Před tváří Boží se právě toto stává cílem změny, kterou bude možné pozorovat. Když se to řeklo před Bohem, stává se to cílem bezpochyby hodným úsilí.

A Bůh je štědřejší, než jen toto. Kromě toho, že můžeme přestat být přítěží, můžeme v modlitbě prosit i za to abychom byli přínosem: Osvojit si dovednosti, které někdo skutečně potřebuje. Nabýt hlubšího poznání. Nebo jen umět něco

hezkého, co potěší naši duši a třeba i vzbudí obdiv lidí kolem nás.

Je dobré modlit se za to, o co můžeme usilovat nebo tomu alespoň nepřekážet a u čeho jasně rozeznáme naplnění. Spíš než světový mír je to mír se sousedem. Pak budeme ospravedlněni před Bohem i před sebou samými.

Amen